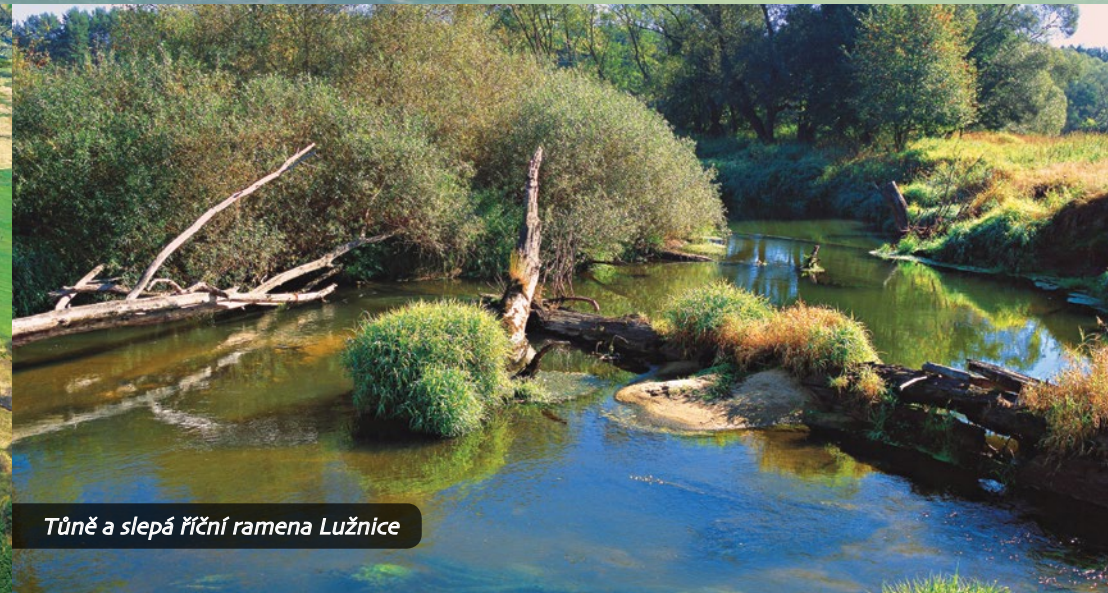

Lužnice pramení v Rakousku a přitéká na naše území pod jménem Lainsitz, ale v oblasti Novohradských hor má i svůj symbolický český pramen. Od hranic až k Suchdolu nad Lužnicí řeka přirozeně meandruje v široké nivě, kde se nachází přes 500 tůní a slepých říčních ramen, společně s pestrou mozaikou nejrůznějších typů mokřadů. Pravidelné malé povodně jsou na tomto území žádoucí a nepůsobí žádné škody. Při velké povodňové vlně je naopak říční niva důležitým prostorem pro její zadržení a zpomalení. Tato část toku je jedním z posledních zachovaných úseků nížinné meandrující řeky na území Čech, proto zde byly vyhlášeny **přírodní rezervace Krabonošská niva a Horní Lužnice**.

Přirozenou říční tepnou Třeboňské pánve je řeka Lužnice. Její voda teče Zlatou stokou, Novou řekou i mnoha dalšími stokami a zásobuje některé rybníční soustavy, stejně jako vzácné mokřady Třeboňska.

Přírodní rezervace Horní Lužnice

Tůň a slepá říční ramena Lužnice

Říční tůně, slepá ramena, mokřady a zbytky lužních lesů v okolí řeky hostí řadu jinde ohrožených rostlin a živočichů. Jsou významným hnízdištěm pro mnohé druhy ptáků a také důležitou cestou pro migraci zvířat i rostlin - tzv. biokoridorem.

V tůních roste např. stulík žlutý, lakušník vodní nebo žebrotka bahenní, suché a slunné svahy říčních teras jsou porostlé teplomilnými rostlinami. Tak je tomu i v **přírodní rezervaci Na Ivance**, která chrání 7 km přirozeného toku mezi Majdalenou a Suchdolem nad Lužnicí.

Novořecké močály

První významný regulační zásah do toku Lužnice představuje odbočka **Zlaté stoky** nad jezem Pilař, která napájí rybníční soustavy celého území na západ od řeky. Dalším pozoruhodným místem o pár kilometrů dále je **Rozvodí** (Novořecké splavy), kde se odpojuje vodní kanál, zvaný **Nová řeka**. Vybudoval jej v 16. století Jakub Krčín, aby odvedl část vody do Nežárky a ochránil tak rybník Rožmberk před záplavovou vlnou při povodních. Nová řeka je umělým vodním dílem, přesto můžeme v jejím okolí najít vzácné přírodní lokality. Jednou z nejvýznamnějších jsou tzv. **Novořecké močály**, pravidelně přeplavované území, chráněné také v rámci Ramsarské úmluvy o mokřadech. Po 13 kilometrech se Nová řeka vlévá do Nežárky, jejímž řečištěm se voda později ve Veselí nad Lužnicí vrací zpět do řeky Lužnice.

V úseku od Rozvodí po rybník Rožmberk se Lužnici říká **Stará řeka**. Protéká přes zalesněné území, kde tvoří přirozené meandry, slepá ramena a tůně, které jsou společně s okolním lužním lesem skutečným mokřadním srdcem Třeboňska. Pro svou výjimečnost a výskyt mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů je tato oblast vyhlášena **Národní přírodní rezervací Stará a Nová řeka**.

Nová řeka

Delta Staré řeky do rybníka Rožmberk po záplavách

Stará řeka končí svou pouť v rybníku Rožmberk, kde vlivem velmi malého spádu vodního toku došlo ke vzniku říční delty, která nemá jinde na Třeboňsku obdoby. Postupem času se zde vytvořilo jedinečné území přeplavovaných luk a rozsáhlých rákosin, chráněné jako **přírodní rezervace Výtopa Rožmberka**.

Vydalo: Město Třeboň © 2017, Odbor kultury a cestovního ruchu, Palackého náměstí 46/II, 379 01 Třeboň | www.mesto-trebon.cz
Grafický design a sazba: Martin Štědroň
Text a příprava do tisku: Marie Jirková **Foto:** Jan Ševčík, archiv Správy CHKO Třeboňsko **Tisk:** Westprint.cz
Vydáno v rámci projektu Krajina a lidé, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.sfzp.cz | www.mzp.cz

Ústí Staré řeky do Rožmberka za hrází rybníka Vítek

Z rybníka Rožmberk část vody odtéká vedlejší výpustí Adolfkou a dále Rybniční stokou, zvanou též „Potěšilka“, která napájí rybníky Nadějské soustavy. Za hlavní výpustí pokračuje řečiště Lužnice. Přesto, že je v další části její tok zregulován, dochovala se nedaleko Frahelže významná lokalita s porosty střemchových doubrav, **přírodní rezervace V Luhu**.

Přírodní rezervace V Luhu

V 90. letech byl proveden pokus obnovit říční meandry v úseku nad Vlkovem, ale povodně v roce 2002 ukázaly, že revitalizace by musela být mnohem razantnější, aby říční ramena nebyla rychle zanášena. Sevření řeky mezi Veselskými pískovými však tomuto záměru nedává dostatek prostoru. Lužnice opouští CHKO Třeboňsko za Veselím nad Lužnicí poté, co se k ní připojuje řeka Nežárka, a pokračuje přes Soběslav, Tábor a Bechyni k Týnu, kde končí soutokem s řekou Vltavou.

Datový podklad: ©AOPK ČR, 2016
Mapový podklad: ©ČÚZK, 2016
10 5 0 kilometry

Lužnice

Stará a Nová řeka

